

Notat til AD-møte

Til : AD-møte xx. måned 2024

Fra :

Dato : xx.xx.2024

Saksbehandlende RHF: Helse XX RHF

Unntatt offentlighet: Offl § 23 1. ledd

Dato for ev. tidligere behandlinger i AD-møte:

Vår ref. (saknummer Helse Vest RHF):

2024/xxxx

AD-møtesak xxx-2024

Finansieringsstrategi – Nytt Nødnett

Hva saken omhandler i korte trekk

I tråd med oppdragsdokumentet, representerer administrerende direktør i HDO de regionale helseforetakene i styringsgruppen til forprosjektet for nytt nødnett. Oppdraget beskriver videre at *“Helseforetaket skal sikre informasjonsdeling og diskusjon med relevante aktører i de regionale helseforetakene i forkant av og underveis i prosessen. De administrerende direktørene i de regionale helseforetakene skal holdes løpende orientert om arbeidet”*

I denne saken orienterer HDO om

- Direktoratet for samsunnsikkerhet- og beredksp (DSB) sitt arbeid med finansieringsstrategi for det nye nødnettet
- Utvikling av målbylde for fremtidens mobile kommunikasjonsbehov i Nytt Nødnett og hva som skal realiseres av kommunikasjonsløsninger i helsetjenesten

Bakgrunn for saken

Basert på sitt oppdragsbrev fra juni 2023 gjennomfører DSB i 2024 forprosjekt med mål om å etablere neste generasjon nød- og beredskapskommunikasjon over de kommersielle mobilnettene (Nytt Nødnett). Mobilnettene har langt høyere datakapasitet enn dagens statlige nødnett, TETRA, og nye standarder for mobilnettene vil etter hvert kunne tilby rask og sikker gruppekommunikasjon i form av tale, data og video i sanntid. Å etablere et Nytt Nødnett i de kommersielle mobilnettene ble besluttet av Stortinget i 2019.

Bruk av Nødnett i helsetjenesten er regulert av akuttmedisinforskriften som slår fast at *alle deler av helse- og omsorgstjenesten som er en del av den akuttmedisinske beredskapen, skal kunne kommunisere internt og på tvers av etablerte kommune- og regiongrenser i et felles, lukket, enhetlig og landsdekkende kommunikasjonsnett.*

Særskilte forhold AD-møtet bør være kjent med

I motsetning til finansieringen av dagens Nødnett som i sin helhet ble gjort gjennom det nasjonale nødnettprosjektet, legger Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i sitt oppdragsbrev til DSB opp til at deler av finansiering av det nye nødnettet gjøres av nødetatene selv.

I tillegg legges det opp til at etatene må anskaffe nødvendige radioterminaler/mobile enheter (inkludert nødvendig ombygging av ambulanser og helikoptre) og anskaffe kontrollrom (for akuttmottak, AMK- og legevaktsentraler) som må tilpasses Nytt Nødnett.

Det legges opp til en kontraktstrategi for nytt nødnett hvor staten i stor grad kjøper kommersielle tjenester fremfor å gjøre investeringer. Dersom dagens prinsipp om at de løpende kostnadene (drift og forvaltning) hovedsakelig finansieres gjennom brukerbetaling videreføres, vil det med stor sannsynlighet medføre høyere brukerbetaling sammenlignet med dagens Nødnett.

HDO er kjent med at fastprisavtalen for drift og forvaltning av dagens Nødnett går ut i 2026 og at det pågår arbeid i DSB med mål om å forhandle nye priser med Motorola for opsjonsperioden 2027 – 2031. Dette arbeidet er ikke HDO en del av, og har dermed ingen måte å påvirke resultatet. Det er etter HDO sin vurdering en risiko for at perioden dagens nødnettkontrakt forlenges vil medføre en høyere brukerbetaling, samtidig som brukeetatene vil ha kostnader knyttet til forberedelse og overgang til det nye nødnettet.

Prosess

HDO har orientert AD-møtet i 2023 om konseptvalg for nytt nødnett og vurderinger i DSB av nye sikkerhetskrav til dagens- og fremtidens Nødnett.

Vurdering:

Samlet sett er det i dagens Nødnett foretatt investeringer i infrastruktur og utstyr til nødetatene kommunikasjonsentraler og radioterminaler på ca. 6 mrd. kroner. Årlige driftskostnader til DSB for infrastrukturen er i 2024 beregnet til ca. 468 MNOK hvorav helsetjenesten sin andel er ca. 79 MNOK. Driftskostnadene finansieres hovedsakelig gjennom brukerbetaling hvor de tre nødetatene er de største bidragsyterne. Ordningen er basert på faktureringsprinsippet, hvor brukerne betaler en årlig abonnementsavgift per Nødnett-terminal og operatørplass.

I tillegg til kostnader for «nødnettabonnement» til DSB kommer kostnader med anskaffelse og drift av både radioterminaler og kontrollrom som finansieres gjennom en egen brukerbetalingsordning til HDO.

I JD sitt oppdragsbrev til DSB med mandat om å gjennomføre et forprosjekt for ny løsning for nød- og beredskapskommunikasjon oppgis følgende økonomiske rammer (unntatt offentlighet):

Måltallet for investeringskostnadene er satt til 3,3 mrd. Kroner (P50) inkl. mva. og måltallet for driftskostnader er satt til 8,1 mrd. Kroner inkl. mva. og i 2022-kroner (levetid 11 år).

DSB ønsker i forprosjektet å argumentere for statlig finansiering av driftsmidler for å unngå en dobling av driftskostnadene med nytt nødnett. Dette er i henhold til HDOs anbefaling for å sikre at alle aktører som utgjør beredskapen i samfunnet også i fremtiden velger å tilknytte seg nødnettet.

Resultatmål skal prioriteres som følger 1) kostnad (holde forprosjektet innenfor P50 for investeringer og drift, 2) tid (løsningen i ordinær drift innen utgangen av 2031, 3) kvalitet (jf. Pkt. 3.2 Tiltakets omfang).

Vedørende anskaffelse av nødvendig kontrollromsløsning og mobile enheter/terminaler står i tillegg følgende:

For gjennomføringsprosjektet er det imidlertid forutsatt at mobile enheter/terminaler og nødvendige kontrollromsløsninger skal brukerfinansieres.

Helsetjenesten har gjennom KAK prosjektet allerede anskaffet ny kontrollromsløsning, men det må forventes å påløpe kostnader for tilpasninger/integrasjon mot den teknologien/løsningen som på et tidspunkt velges som nytt nødnett i Norge.

Som en del av det pågående forprosjektet er HDO invitert med i en arbeidsgruppe som skal anbefale prinsipper for brukerbetaling og finansiering. Prinsippene vil løftes til styringsgruppen for nytt nødnett, til prosjektrådsgruppen (hvor HOD er representert) og inngå i et sentralt styringsdokument som fremsendes ekstern kvalitetssikring (KS2) mot slutten av 2024. Innspillene fra forprosjektet vil være en del av beslutningsunderlaget for de økonomiske rammene når et endelig mandat for gjennomføringsprosjekt skal besluttes av Stortinget.

Arbeidsgruppen som ledes av DSB skal arbeide med følgende temaer/utfordringer:

- 1) Anbefalt kostnadsfordeling/finansiering av totalprosjektets styringsmål (investeringer)
 - Hva skal et sentralt program/prosjekt finansiere, og hvordan?
 - Hva skal brukerfinansieres, og hvordan?
- 2) Anbefalt finansiering av drift av nytt nødnett og dagens Nødnett i gjennomføringen?
 - I perioden før Nytt Nødnett er klart for bruk
 - I perioden når begge nett «benyttes» (dobbel drift)
 - I perioden når alle brukere er over på Nytt Nødnett, men staten har restforpliktelser for dagens Nødnett
- 3) Anbefaling om langsiktig finansiering av Nytt Nødnett
 - Anbefaling om langsiktig finansiering av de ulike driftsoppgavene for Nytt Nødnett
 - Anbefaling om langsiktig finansiering av videreutvikling av Nytt Nødnett

Utvikling av målilde for mobil kommunikasjon i helse- og omsorgstjenesten

I 2019 utarbeidet helsetjenesten som en del av arbeidet med nytt nødnett en rapport om «fremtidige behov og mulighetsrom innen helse- og omsorgstjenesten, utover nødkommunikasjon». Rapporten var et samarbeid mellom Helsedirektoratet, Direktoratet for e-Helse, Norsk Helsenett og HDO. Rapporten peker på at det i helsetjenesten er et behov for å løse kommunikasjonsbehov mellom helsepersonell, også utover de brukergruppene som i dag bruker Nødnett.

For å kunne stille kravene fra helse- og omsorgstjenesten til Nytt Nødnett er man avhengig av å 1) kjenne kommunikasjonsbehovet i sektoren når Nytt Nødnett kommer og 2) kartlegge hvilke aktører i sektoren som er i målgruppen av Nytt Nødnett og hvilke aktører som skal realisere kommunikasjonsbehovet til helse- og omsorgssektoren utenfor Nytt Nødnett.

HDO sitt styre ba derfor HDO om å utforme målbilder for mobil kommunikasjon via Nytt Nødnett og hva som skal realiseres utenfor Nytt Nødnett, i samarbeid med aktuelle interessenter i helse- og omsorgssektoren. Arbeidet pågår, og første versjon vil foreligge juni 2024.

En slik kommunikasjonsløsning (tale-, video- og datakommunikasjon én til mange) for helse sine utvidede brukergrupper passer godt inn i HDO sin øvrige portefølje med nasjonale kommunikasjonsløsninger for den akuttmedisinske kjede, og kan på linje med HDO sine telefoniløsninger og videoløsninger, hvis ønskelig, også ha bruksområder utenfor det akutte.

Behov for fremtidige avsjekkpunkt i AD-møtet

HDO ønsker å avklare videre dialog med AD-møte rundt anbefalte finansieringsprinsipper for Nytt Nødnett som løftes til prosjektets styringsgruppe 11.juni og 24.september.

Forslag til konklusjon:

1. AD-ene i RHF-ene tar saken til orientering
2. AD-ene støtter innstillingen om at øvre ramme for kostnader er dagens kostnadsnivå for brukerbetaling i Nødnettet
3. AD-ene løfter behovet for statlig finansiering for å understøtte et robust nett og bredding av nytt nødnett til alle relevante brukergrupper i videre dialog med HOD

Vedlegg: